

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP – 4100-01-06/2013
P/13/164

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/164 – Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w cz. 85/16 województwo opolskie
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
<i>Kontrolerzy</i>	1. Marzanna Wierzbicka, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 82908 z dnia 8 marca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 122-123) 2. Ryszard Kozibura, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82962 z dnia 2 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy w Walcach ¹
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Józef Kubata, Wójt Gminy Walce ² (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, planowanie i wykorzystanie przez Gminę Walce⁴ w 2012 r. dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia terminowe i zgodne z wielkościami określonymi przez dysponentów środków budżetowych sporządzanie projektów planów i planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, przekazywanie jednostkom realizującym ww. zadania środków dotacji w terminach umożliwiających pełne i terminowe wykonanie tych zadań oraz terminowy zwrot niewykorzystanych środków dotacji. Formułując powyższą ocenę NIK uwzględniła również zapewnienie warunków niezbędnych do realizacji objętych badaniem zadań, prawidłową realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w zakresie objętym kontrolą i zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków dotacji na ich realizację, a także prawidłowe, rzetelne i terminowe sporządzenie sprawozdań dotyczących wykonania zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły pobrania środków dotacji na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wójt.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: Gmina.

składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w kwocie niższej od należnej Gminie o 936,16 zł, ustalenia w jednej z dwóch wydanych decyzji prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na okres o 30 dni dłuższy od określonego w art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁵ oraz braku aktualizacji zamieszczonych na stronie internetowej Urzędu procedur i wzorów wniosków dotyczących ustalania prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie dotacji z budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2012 r. Gmina realizowała dziewięć zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami:

- 1) utrzymanie w Gminie stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej (rozdział 75011),
- 2) przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń obronnych (rozdział 75212),
- 3) wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (rozdział 85195),
- 4) realizacja świadczeń rodzinnych oraz opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdział 85212),
- 5) realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego (rozdział 85212),
- 6) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, za osoby pobierające zasiłek stały, objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (rozdział 85213),
- 7) rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne (85295),
- 8) zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej (rozdział 01095),
- 9) prowadzenie stałego rejestru wyborców (rozdział 75101).

Powyższe zadania realizowane były przez Urząd oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Walcach⁶, a na ich realizację zaplanowano pierwotnie w budżecie Gminy na 2012 r. 677 856 zł⁷ (69,0% wydatków poniesionych na te zadania w 2011 r.), a po zmianach dokonanych w trakcie 2012 r. – 1 079 245 zł (109,8% wydatków na te zadania w 2011 r. i 159,2% pierwotnego planu na 2012 r.)

(dowód: akta kontroli str. 268)

W Urzędzie nie było dokumentów wskazujących na sposób wyliczenia kwot planowanych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami lub oszacowania wielkości środków niezbędnych na ich realizację w 2012 r. i przekazywania tych informacji dysponentom środków budżetu państwa, za wyjątkiem określenia kwoty niezbędnej na zwrot części podatku

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm., dalej: *ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*.

⁶ Dalej: OPS.

⁷ Bez kwoty wydatków na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej (w planie po zmianach 348 215 zł).

akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej oraz na prowadzenie szkoleń i ćwiczeń obronnych. Kwota środków niezbędnych na zwrot ww. podatku (348 213,41 zł), określona została rzetelnie, na podstawie zweryfikowanych wniosków złożonych producentów rolnych i odpowiadała kwocie wydatków faktycznie poniesionych na to zadanie. Wnioski o przekazanie Gminie dotacji na ww. zadanie, zostały sporządzone przez Gminę w szczególności określonej w § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁸ oraz przekazane Wojewodzie Opolskiemu⁹ 16 marca 2012 r. (korekta 21 marca 2012 r.) oraz 17 września 2012 r., tj. z zachowaniem terminów określonych w § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.

Natomiast wysokość zapotrzebowania na środki dotacji, na prowadzenie szkoleń i ćwiczeń obronnych (1 000 zł) przekazana do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego¹⁰ 20 lipca 2011 r., została określona (według wyjaśnień sporządzającego zapotrzebowanie inspektora w Referacie Organizacyjnym Urzędu) na podstawie ustnej informacji Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego OUW o wysokości środków przeznaczonych na to zadanie dla Gminy. Gmina nie występowała o zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, co opisano w pkt 2.4.2 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 18, 179-186, 270, 271, 551-554)

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że jednostki organizacyjne Gminy nie ustalały w 2012 r., jak i w latach poprzednich, kwot niezbędnych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami (– z wyjątkiem dotacji na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej oraz prowadzenie szkoleń i ćwiczeń obronnych), gdyż OUW nie żądał danych w zakresie rzeczywistych kosztów realizacji tych zadań. Ponadto Skarbnik wyjaśniła, że nie żądała od jednostek organizacyjnych Gminy określenia faktycznych kosztów realizacji ww. zadań, ponieważ nie były prowadzone dla tych zadań szczegółowe analizy kosztów ich realizacji. W 2012 r., jak i w latach poprzednich, jednostki organizacyjne Gminy nie zgłaszały, że przyznane dotacje na te zadania nie zapewniają pokrycia rzeczywistych kosztów ich realizacji, a Skarbnik, na podstawie corocznych rozliczeń i zwrotów dotacji uznała, że przyznane dotacje są wystarczające. Skarbnik wskazała ponadto, że pracownicy realizujący zadania w zakresie wydawania dowodów osobistych i ewidencji ludności, których wynagrodzenia współfinansowane są ze środków dotacji, wykonują także zadania własne Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 265-266, 267)

Według informacji kierownika OPS, udzielonej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, jednostka ta również nie prowadziła analiz i nie sporządzała opracowań wielkości środków niezbędnych na realizowane przez nią w 2012 r. zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, ponieważ OUW oraz Urząd nie żądały danych w tym zakresie. Natomiast dane pozwalające na oszacowanie, przez dysponenta

⁸ Dz. U. Nr 160, poz. 1132 ze zm.

⁹ Dalej: Wojewoda.

¹⁰ Dalej: OUW.

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

części budżetowej, środków na ww. zadania, zawierały sprawozdania i meldunki z wykonania tych zadań w 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 76-77, 78-121)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Opis stanu
faktycznego

1.2. Informacja Wojewody z dnia 25 października 2011 r. o projektowanych kwotach dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami (676 854 zł) oraz na realizację zadań własnych, które na podstawie obowiązujących przepisów są finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa (102 000 zł), wpłynęła do Urzędu 28 października 2011 r., tj. 3 dni po terminie określonym w art. 143 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹². Natomiast informacja Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Opolu¹³, z dnia 28 września 2011 r., o wysokości projektowanej dotacji na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców (1 002 zł), wpłynęła do Urzędu 3 października 2011 r., tj. w terminie określonym ww. przepisem.

(dowód: akta kontroli str. 7-9)

Informacje o ostatecznych kwotach ww. dotacji Wójt otrzymał z KBW¹⁴, w dniu 30 marca 2012 r., a od Wojewody¹⁵ 5 kwietnia 2012 r., tj. w terminie określonym w art. 148 pkt 1 *u.f.p.* Informacja Wojewody została uszczegółowiona pismem z dnia 5 kwietnia 2012 r. (wpływ do Urzędu 11 kwietnia 2012 r.) w zakresie podziału kwoty planowanej dotacji w rozdziale 85212 (555 000 zł), na wydatki związane z realizacją zadań z zakresu świadczeń rodzinnych (484 000 zł) i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (71 000 zł).

(dowód: akta kontroli str. 10-13)

1.3. Wójt poinformował OPS o projektowanych i ostatecznych kwotach dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami odpowiednio 25 października 2011 r. i 10 kwietnia 2012 r. Kwoty dotacji na poszczególne zadania realizowane przez OPS podane w tych informacjach były zgodne z kwotami określonymi w informacjach Wojewody.

(dowód: akta kontroli str. 14-17)

Realizując obowiązek określony w art. 248 ust. 1 *u.f.p.*, Wójt w dniu 22 listopada 2011 r., tj. w terminie siedmiu dni od dnia przekazania Radzie Gminy projektu uchwały budżetowej Gminy na 2012 r., przekazał jednostkom organizacyjnym Gminy realizującym zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami (tj. Urzędowi i OPS) informacje o dochodach i wydatkach na 2012 r., w celu opracowania projektu planu finansowego tych jednostek.

(dowód: akta kontroli str. 273-283)

Urząd i OPS, stosownie do obowiązku określonego w art. 248 ust. 2 *u.f.p.* i w terminie ustalonym tym przepisem, opracowały projekty planów finansowych na 2012 r. w kwotach zgodnych z otrzymanymi informacjami.

(dowód: akta kontroli str. 7-9, 47-58, 248-291)

Zgodnie z art. 249 ust. 1 pkt 1 *u.f.p.*, Wójt w dniu 30 grudnia 2011 r. przekazał Urzędowi i OPS informacje o dochodach i wydatkach zaplanowanych dla tych

¹² Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm., dalej: *u.f.p.*

¹³ Dalej: KBW.

¹⁴ 1 002 zł.

¹⁵ Łącznie 719 280 zł, w tym 614 280 zł – na zadania z zakresu administracji rządowej i 105 000 zł – na zadania własne).

jednostek w uchwale budżetowej Gminy na 2012 r.¹⁶ oraz dochodach budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami. Zarządzeniem nr Or.0050.81.2011 z 30 grudnia 2011 r., Wójt ustalił plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami dla Urzędu i OPS na 2012 r., co odpowiadało wymogom określonym w art. 249 ust. 1 pkt 2 *u.f.p.*. Kwoty dotacji budżetu państwa i wydatków w planie Urzędu wynosiły odpowiednio 677 856 zł i 59 856 zł, a wartość wydatków w planie OPS 618 000 zł. W planach tych ujęto w całości środki przyznane przez Wojewodę na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone Gminie ustawami realizowane przez ww. jednostki. Urząd i OPS, stosownie do postanowień art. 249 ust. 2 *u.f.p.*, dostosowały projekty planów finansowych, w tym w zakresie realizacji ww. zadań, do uchwały budżetowej Gminy na 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 7-9, 42-58, 59-73, 293-321)

Informacje o zmianach w planie dotacji, które wynikały z informacji Wojewody o ostatecznych kwotach dotacji oraz 16 decyzji Wojewody zwiększających (11) i zmniejszających (5) kwoty dotacji, Skarbnik Gminy przekazywała każdorazowo jednostkom realizującym zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, których dotyczyły zmiany, niezwłocznie po wydaniu przez Wójta zarządzeń w sprawie: zmiany budżetu Gminy na 2012 r. i zmiany zarządzenia Wójta w sprawie ustalenia planów finansowych jednostek budżetowych Gminy na 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 207-230, 273-321, 322-342, 568)

Dokonane w trakcie 2012 r. zmiany dotyczyły zwiększenia dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami o 48 316 zł, z tego: w rozdziale 75011 – urzędy wojewódzkie o 556 zł i w rozdziale 85212 – świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego o 47 882 zł oraz zmniejszenia dotacji w rozdziale 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej o 64 zł.

Ponadto Wojewoda przyznał dotacje na zadania nieujęte pierwotnie w planie wydatków na 2012 r., tj.: w rozdziale 01095 na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w kwocie 348 215 zł i w rozdziale 85495 – na rządowy programy wspierania osób pobierających świadczenia rodzinne w kwocie 4 800 zł.

(dowód: akta kontroli str. 268, 322)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹⁶ Uchwała nr XIII/79/2011 Rady Gminy Walce z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Walce na 2012 rok.

Opis stanu
faktycznego

2. Wykorzystanie dotacji

2.1. Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami Gmina otrzymała w 2012 r. dotacje w kwocie ogółem 1 069 853,41 zł¹⁷ (99,1% planu po zmianach), z tego wykorzystano 1 054 088,88 zł (98,5%), a niewykorzystaną kwotę dotacji 15 764,53 zł zwrócono na rachunek Wojewody w dniach 13, 20 i 31 grudnia 2012 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 *u.f.p.*

Zwrot przez Gminę w dniu 13 grudnia 2012 r. dotacji na realizację świadczeń rodzinnych w kwocie 14 958 zł (rozdział 8512), wynikał z uzgodnień dokonanych z pracownikami Wydziału Finansowego OUW w związku z mylnym przekazaniem Gminie w dniu 11 grudnia 2012 r. dotacji na ten cel w kwocie 33 000 zł, która nie uwzględniała wielkości faktycznego zapotrzebowania środków na wypłaty ww. zasiłków w grudniu – 18 042 zł, złożonego przez Kierownika OPS do OUW w dniu 7 grudnia 2012 r. Pozostałe zwroty dotacji w kwocie ogółem 806,53 zł obejmowały środki, które pozostały niewykorzystane po dokonaniu wypłat świadczeń przez OPS (tj. świadczeń rodzinnych rozdział 8512 – 205,93 zł, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne rozdział 8513 - 0,60 zł i realizację programu wspierania osób pobierających świadczenia rodzinne – 600 zł).

(dowód: akta kontroli str. 144-147, 231, 264, 268-269, 539-544, 545, 546-548)

Sposób przekazywania przez dysponentów środków dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, kwoty tych dotacji oraz terminy ich przekazywania umożliwiły Gminie pełne i terminowe wykonanie ww. zadań w 2012 r.

Gmina otrzymywała środki dotacji na utrzymanie stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej (rozdział 75011) oraz na prowadzenie stałego rejestru wyborców (rozdział 75101) co miesiąc w wielkości odpowiadającej 1/12 planu po zmianach¹⁸. Dotacja na przeprowadzenie szkoleń i ćwiczeń obronnych (rozdział 75212), stanowiąca zwrot poniesionych przez Gminę wydatków na ten cel, została przekazana przez Wojewodę po 11 dniach od przesłania wniosku wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesienie wydatków na ten cel. Środki na dokonanie zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w kwotach zgodnych ze złożonymi zapotrzebowaniami, otrzymano w dniach 25 kwietnia 2012 r. oraz 25 października 2012 r., tj. odpowiednio na pięć i sześć dni przed upływem terminu wypłaty ww. zwrotu, określonego w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. *o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej*¹⁹. Również środki dotacji na zadania realizowane przez OPS, których wydatki finansowane były w rozdziałach 85212, 85213 i 85295, Gmina otrzymywała w poszczególnych miesiącach w kwotach zgodnych z zapotrzebowaniami, składanymi przez Kierownika OPS do OUW, uwzględniającymi środki niewykorzystane na wypłatę świadczeń w poprzednim miesiącu.

(dowód: akta kontroli str. 144-147, 179-186, 187-191, 231, 232, 233-263)

¹⁷ z tego od Wojewody 1 068 851,41 zł i z Krajowego Biura Wyborczego 1 002 zł.

¹⁸ Za wyjątkiem października 2012 r., gdy otrzymano dodatkowo kwotę 608 zł na utrzymanie stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej, w związku ze wzrostem wysokości składki rentowej oraz czerwca 2012 r.

¹⁹ Dz. U. Nr 52, poz. 379 ze zm.

Poza przesyłanymi drogą elektroniczną przez OPS zapotrzebowaniami, w wyniku których w 2012 r. dokonywane były przez Wojewodę zwiększenia i zmniejszenia planu wydatków w rozdziałach 85212, 85213 i 85295, Gmina nie zwracała się do dysponentów środków budżetu państwa o zwiększenie kwot dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, nie dochodziła również dotacji na ten cel w postępowaniu sądowym.

(dowód: akta kontroli str. 178, 207-230, 231, 233-264)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Urząd niezwłocznie przekazywał do OPS środki otrzymanych od Wojewody dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, które były wykonywane przez tę jednostkę. Środki przekazywane były w pełnej kwocie, po upływie od jednego do dziewięciu dni²⁰ od ich otrzymania z OUW. OPS nie zwracał się w 2012 r. do Gminy o dodatkowe środki na realizację ww. zadań oraz nie kierował monitów o przyspieszenie przekazywania środków.

(dowód: akta kontroli str. 144-147, 201-203, 231)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Według informacji Kierownika OPS, udzielonej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, OPS dofinansował realizację zadań dotyczących wypłaty świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2012 r. ze środków własnych w kwocie 27 403 zł. Dofinansowanie dotyczyło wynagrodzenia pracownika realizującego te zadania, ponieważ dotacja z budżetu państwa na koszty obsługi w tym wynagrodzenia (3% wypłaconych świadczeń) była niewystarczająca na pokrycie kosztów wynagrodzenia pracownika realizującego te zadania. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że nie ustalano rzeczywistych kosztów zadań z zakresu administracji rządowej - ewidencja ludności i wydawanie dowodów osobistych (rozdział 75011), ponieważ pracownicy wykonujący te zadania, realizują również zadania własne gminy.

(dowód: akta kontroli str. 231, 266)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

2.4. Szczegółowym badaniem objęto realizację następujących zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami:

- 1) realizacja świadczeń rodzinnych i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego;
- 2) finansowanie kosztów wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na które Gmina ze środków dotacji wydatkowała w 2012 r. 640 421,07 zł, tj. 60,8% dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

(dowód: akta kontroli str. 268-269)

---

²⁰ Przekazanie środków po upływie powyżej siedmiu dni od ich otrzymania miało miejsce w trzech przypadkach.

2.4.1. Realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego powierzono OPS. Gmina zapewniła warunki organizacyjne i wyposażenie niezbędne do realizacji tych zadań. W strukturze organizacyjnej OPS wydzielono *komórkę świadczeń rodzinnych*, do której zakresu działania należała realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych²¹ oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²², w szczególności: przyjmowanie i weryfikowanie wniosków o przyznanie świadczeń, prowadzenie postępowań w sprawach tych świadczeń i opracowanie projektów decyzji administracyjnych, przygotowanie listy wypłat świadczeń, sporządzanie sprawozdawczości, monitorowanie realizacji planu finansowego realizowanych zadań, sporządzanie wykazów osób uprawnionych do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz przekazywanie ich komórce finansowo-księgowej, obsługa systemu informatycznego do obsługi świadczeń.

Natomiast do zadań *komórki finansowo-księgowej* OPS należało m.in.: opracowywanie rocznych projektów planów finansowych tej jednostki, opracowywanie preliminarzy wydatków na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zlecone ustawami po uchwaleniu budżetu Gminy, nadzór nad terminowością realizacji decyzji o przyznaniu pomocy finansowej lub rzeczowej, opracowywanie planów i sprawozdań finansowych OPS, naliczanie i odprowadzanie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń oraz prowadzenie w tym zakresie dokumentacji, prowadzenie bieżącej ewidencji wydatkowania środków na świadczenia pomocy społecznej z podziałem m.in. na zadania własne i zadania zlecone Gminie, sprawowanie nadzoru nad gromadzeniem i przechowywaniem dokumentacji finansowej.

W zakresach czynności pracowników ww. komórek organizacyjnych określono szczegółowo powierzone im do realizacji obowiązki oraz zakres uprawnień i odpowiedzialności. Pracownik komórki świadczeń rodzinnych uczestniczył w latach 2007-2013 w 20 szkoleniach obejmujących zagadnienia związane z wykonywanymi zadaniami. Kierownik OPS posiadała upoważnienia Wójta do prowadzenia w jego imieniu postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 347-371, 549, 627-628)

Do realizacji zadań objętych kontrolą OPS dysponował w 2012 r. dwoma zestawami komputerowymi (na stanowisku pracownika merytorycznego i głównego księgowego OPS) oraz systemami teleinformatycznymi (AMAZIS – do obsługi świadczeń rodzinnych i NEMEZIS – do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Bezpieczeństwo systemów informatycznych zapewniono poprzez identyfikator i hasło dla osób obsługujących ww. programy oraz codziennie tworzenie kopii baz danych. Kierownik OPS ustaliła politykę bezpieczeństwa systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych w OPS oraz wprowadziła instrukcję zarządzania ww. systemem informatycznym²³, a także system ochrony danych w jednostce²⁴. W zakresie realizowanych zadań pracownik merytoryczny mógł korzystać z systemu informacji prawnej w siedzibie Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 514, 515, 585-586)

²¹ Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm., dalej: *ustawa o świadczeniach rodzinnych*.

²² Dz.U. z 2012 r., Nr 1228 ze zm., dalej: *ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*.

²³ Stanowiące załączniki do zarządzenia nr 0144/1/12 kierownika OPS z dnia 12 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia Polityki bezpieczeństwa systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych w OPS w Walcach oraz wyznaczenia administratora bezpieczeństwa informacji.

²⁴ Załącznik nr 4 do Zarządzenia Kierownika OPS Nr 11/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad rachunkowości i planu kont.

W jednostkach organizacyjnych Gminy nie wdrożono rozwiązań umożliwiających załatwianie spraw dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez internet. Wójt wyjaśnił, że nie wprowadzono tych rozwiązań, gdyż osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w większości nie posiadają sprzętu komputerowego jak i dostępu do internetu oraz podpisu elektronicznego, bądź profilu zaufanego, które umożliwiłby im załatwianie spraw drogą elektroniczną.

(dowód: akta kontroli str. 516)

Kierownik OPS, realizując objęte badaniem zadania wydała w 2012 r.:

- 17 decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, na podstawie których wypłacono świadczenia w kwocie 99 300 zł ;
- 85 decyzji przyznających zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, na podstawie których wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 249 658 zł;
- 35 decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny, na podstawie których wypłacono zasiłki w łącznej kwocie 170 136 zł;
- 3 decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne, na podstawie których wypłacono świadczenia w kwocie 51 168,10 zł ;
- 48 decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, na łączną kwotę 48 000 zł.

Składki na ubezpieczenia emerytalno rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne wyniosły 3 876,32 zł.

Na wypłatę w 2012 r. ww. świadczeń wraz z kosztami ich obsługi Gmina wykorzystwała dotację w kwocie 640 421,07 zł, tj. 99,97% dotacji przekazanej przez Wojewodę na te zadania²⁵. Środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 144-148, 192 -197, 198-200, 268, 380)

W wyniku przeprowadzonego badania czterech z 17 wydanych w 2012 r. decyzji (23,5%) przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, na podstawie których wypłacono świadczeniobiorcom w 2012 r. łączną kwotę 7 950 zł, tj. 8,1% kwoty świadczeń alimentacyjnych wypłaconych w tym roku stwierdzono, że: ustalenie prawa do ww. świadczeń oraz ich wypłata nastąpiła na wniosek osoby uprawnionej, stosownie do przepisów art. 15 ust. 1 ustawy o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów*), zawierający dane wymagane art. 15 ust. 3 ww. ustawy, do którego dołączono dokumenty określone w § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w *sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalenia dochodu oraz wzoru wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego*²⁶. Wnioskujący spełniali kryterium dochodowe przyznania świadczenia, określone w art. 9 ust. 2 ustawy o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, a wysokość przyznanych i wypłaconych świadczeń była zgodna z art. 10 ust. 1 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 378-379)

Na podstawie badania postępowań zakończonych wydaniem w 2012 r.:

- 10 decyzji przyznających zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego (11,8% wydanych decyzji), na podstawie których wypłacono w 2012 r. świadczenia w łącznej kwocie 6 879 zł, co stanowiło 2,8% wypłaconych w 2012 r. ww. zasiłków i dodatków,

²⁵ Z pominięciem mylnie przelanych na rachunek Gminy środków dotacji w kwocie 14 958 zł, co szczegółowo przedstawiono w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

²⁶ Dz.U. Nr 123, poz. 836 ze zm.

- 8 decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny (22,9%), na podstawie których wypłacono w 2012 r. zasiłki w kwocie 10 710 zł (6,3%),
- 3 decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego (100%), na podstawie których wypłacono w 2012 r. ww. świadczenia w łącznej kwocie 10 608,10 zł, (20,7%),
- 6 decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka (12,5%), na podstawie których wypłacono w 2012 r. ww. zapomogi w kwocie 6 000 zł (12,5%).

stwierdzono, że postępowania te wszczęte zostały na podstawie wniosków o ustalenie prawa do danego świadczenia lub dodatku, zgodnie z art. 15b ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z § 2 ust. 1, § 3, § 4, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne²⁷. Do wniosków zostały załączone dokumenty wymagane przepisami a art. 15b ust. 6 ww. ustawy oraz § 2 ust. 2, § 3, § 4, § 5 ust. 2, § 6 ust. 2 i § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne. Świadczeniobiorcy spełniali kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń określone w art. 5 ust. 1 i 2, 15b ust. 2 oraz art. 17 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych²⁸. Świadczenia przyznane zostały w wysokości określonej w § 1 i § 2 ww. rozporządzenia oraz w art. 15b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str. 380, 495-511, 567)

Kwartalne sprawozdania: z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz rzeczowo-finansowe o zadaniach z zakresu świadczeń rodzinnych ze środków budżetu państwa oraz budżetu gminy zostały sporządzone i przekazane do OUW w terminach i formach określonych odpowiednio w § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 maja 2006 r. w sprawie trybu przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych oraz sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych²⁹ i w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³⁰. Objęte badaniem ww. sprawozdania za IV kwartał 2012 r., w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostały sporządzone rzetelnie. Wykazane w nich kwoty wydatków na ww. świadczenia były zgodne z ewidencją księgową OPS.

(dowód: akta kontroli str. 442-492, 569-626, 652-654)

W celu zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, Kierownik OPS zarządzeniem nr 0144/06/2012 r. z dnia 1 lipca 2012 r. wprowadziła zasady i tryb wyznaczania celów OPS w Walcach, określenia mierników ich realizacji oraz zasad monitorowania ich osiągnięcia. W dniu 30 września 2012 r. Kierownik OPS zatwierdził sporządzony przez koordynatora ds. kontroli zarządczej plan realizacji celów, zadań i mierników OPS na 2012 r. W planie tym nie wyznaczono celów, wskazano natomiast zadania. Przyjętymi miernikami dla

²⁷ Dz.U. nr 298, poz. 1769, dalej: rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne, uchylone z dniem 4 stycznia 2013 r.

²⁸ Dz.U. z 2012 r. poz. 959.

²⁹ Dz. U. Nr 95, poz. 661 ze zm.

³⁰ Dz. U. Nr 288, poz. 1694

poszczególnych świadczeń rodzinnych oraz dla świadczeń z funduszu alimentacyjnego była prognozowana liczba przyznanych świadczeń do liczby tych świadczeń w roku ubiegłym, a dodatkowo dla świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami oraz dla świadczeń z funduszu alimentacyjnego planowana kwota tych świadczeń w 2012 r. do wypłaconej w roku poprzednim.

Sprawozdanie z realizacji celów i mierników zadań realizowanych przez OPS w 2012 r., stosownie do obowiązku określonego w § 3 ust. 4 zarządzenia Kierownika OPS nr 0144/6/2012, zostało przekazane Zespołowi ds. Kontroli Zarządczej Urzędu w dniu 29 stycznia 2013 r., tj. w wymaganym terminie. Planowane wartości mierników została osiągnięta za wyjątkiem ilości przyznanych i wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, czego przyczyną wskazaną w sprawozdaniu było niskie kryterium dochodowe.

(dowód: akta kontroli str. 385-387, 402-408)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W powyższym zakresie Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że mierniki nie zostały określone w sposób adekwatny dla ustalenia stopnia realizacji zadań, gdyż nie umożliwiały oceny skuteczności i efektywności realizacji tych zadań. Mierniki powinny przede wszystkim umożliwiać ocenę stopnia realizacji celów i oddawać rzeczywisty obraz mierzonego obszaru, a ponadto powinny być zdefiniowane w sposób umożliwiający ciągłość ich pomiaru w wieloletniej perspektywie oraz mierzyć to na co wykonawca zadania ma wpływ.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Naliczona i pobrana przez Gminę ze środków dotacji kwota na koszty obsługi świadczeń rodzinnych, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz koszty podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 18 282,65 zł, była niższa od należnej Gminie, wynikającej z zasad jej ustalenia, określonych w art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów o 936,16 zł (4,9%). Tym samym naruszona została zasada gospodarki finansowej obowiązująca w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, określona w art. 254 pkt 1 *u.f.p.*. Powyższe skutkowało uzyskaniem przez Gminę w 2012 r. dochodów niższych o ww. kwotę.

(dowód: akta kontroli str. 380, 381, 444-462)

Wójt wyjaśnił, że uzgadniano i konsultowano na bieżąco z Kierownikiem OPS wielkości niezbędnej kwoty dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zleconych Gminie ustawami. *Mimo powyższego brak jest możliwości dokładnego sprawdzenia i określenia całkowitych kosztów planowanych kwot wypłacanych w danym miesiącu świadczeń i jednocześnie uzyskanie w takiej samej kwocie dotacji z budżetu państwa. Kierownik OPS nie informował mnie, że mimo posiadanych środków nie dokonał potrąceń należnych Gminie środków na obsługę świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.*

(dowód: akta kontroli str. 493-494)

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że nie zweryfikowała wielkości dotacji na pokrycie kosztów obsługi świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2012 r., ponieważ brak jest możliwości sprawdzenia tych kwot w sprawozdaniach Rb-50 złożonych przez OPS, a kierownik OPS nie została zobowiązana do złożenia dodatkowych informacji w tym zakresie.

Przedmiotem kontroli finansowej przeprowadzonej w OPS przez Skarbnika i zastępcę głównego księgowego Urzędu w dniach od 3 do 30 grudnia 2012 r. była zgodność sprawozdań budżetowych z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 432-441)

Kierownik OPS wyjaśniła, że przyczyną naliczenia niższej kwoty na koszty obsługi ww. świadczeń było nieskorygowanie przez głównego księgowego OPS w wyniku przeoczenia wielkości tych kosztów w ostatecznym rozliczeniu, poprzez uwzględnienie faktycznej wielkości wypłaconych świadczeń. Natomiast przyczyną nieujawnienia w ramach kontroli wewnętrznej powyższego faktu było to, iż *analiza sprawozdań Rb-28, Rb-50, a także generowanych z programu AMAZIS i NEMEZIS nie wykazała żadnych uchybień*. Kierownik OPS podała w wyjaśnieniach, że w związku z ustaleniami NIK poleciła głównej księgowej sporządzenie pisemnej informacji z uzasadnieniem o każdorazowym zwrocie dotacji do OUW.

(dowód: akta kontroli str. 382,383, 563)

Powyższe zdaniem NIK świadczy o nieskuteczności systemu kontroli zarządczej w tym obszarze i potrzebie jego wzmocnienia.

2. Wprowadzie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu³¹ udostępniono zgodnie z przepisami art. 6 ust. 1 pkt 3 lit d ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o dostępie do informacji publicznej*³², procedury załatwiania spraw w zakresie zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczeń pielęgnacyjnych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka wraz z wzorami wniosków o te świadczenia, jednak były one nieaktualne, gdyż nie uwzględniały wprowadzonych zmian przepisów. Druki wniosków o zasiłek rodzinny, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne nie odpowiadały wzorom określonym w załączniku nr 1, 15 i 16 do rozporządzenia *w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne*.

Pomimo zmiany przepisów i wejścia w życie z dniem 1 października 2008 r. ustawy *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, na mocy której zaliczkę alimentacyjną, zastąpił fundusz alimentacyjny, na stronie internetowej Urzędu w dniu kontroli NIK, tj. 25 lutego 2013 r. nadal znajdowały się informacje o zaliczce alimentacyjnej, w tym wzór wniosku określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 czerwca 2005 r. *w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do zaliczki alimentacyjnej oraz odpowiednich zaświadczeń*³³, które utraciło moc z dniem 1 października 2008 r., brak było natomiast informacji o zasadach uzyskiwania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Powyższe skutkowało publikowaniem w BIP nieaktualnych informacji i brakiem możliwości zapoznania się przez mieszkańców Gminy na stronie internetowej Urzędu z obowiązującymi przepisami i procedurą załatwiania spraw związanych z uzyskaniem prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 388-398)

W Urzędzie nie wskazano osoby odpowiedzialnej za aktualizację wzorów ww. wniosków zamieszczonych w BIP, natomiast do obowiązków mł. referenta ds. promocji, przetargów i gospodarki gruntami w Urzędzie należało prowadzenie BIP – *zamieszczanie i aktualizacja materiałów przekazanych przez Zastępcę Wójta*³⁴.

³¹ www.bip.walce, dalej: BIP.

³² Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

³³ Dz. U. Nr 105, 882 ze zm.

³⁴ Pkt 2.1.33 zakresu czynności nr Or.-Ks.2003.4.2011 z dnia 4 kwietnia 2011 r.

Zastępca Wójta wyjaśniła, że intencją ww. zapisu było zagwarantowanie, by zamieszczanie i aktualizacja w BIP materiałów, objętych zakresem obowiązków Zastępcy Wójta, dokonywana była na podstawie jej dyspozycji. Natomiast brak wskazania osoby odpowiedzialnej za aktualizację wniosków o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego zamieszczonych w BIP, wynikał z jej przeoczenia. *Zwyczajowo zostało przyjęte, że potrzebę aktualizacji materiałów zamieszczonych na stronach BIP zgłasza kierownik komórki organizacyjnej Urzędu lub kierownik komórki jednostki organizacyjnej Gminy.*

(dowód: akta kontroli str. 532-533, 538)

Kierownik OPS wyjaśniła, że nie podjęła działań w celu aktualizacji procedur i wzorów wniosków o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, gdyż miała zamiar założenia strony internetowej OPS, która pozwoliłaby na sprawniejszą organizację umieszczania aktualizacji oraz dotarcie mieszkańców do tych informacji.

(dowód: akta kontroli str. 565-566)

W dniu 5 marca 2013 r. zostały zaktualizowane w BIP Urzędu wzory wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz procedury załatwiania tych spraw.

(dowód: akta kontroli str. 555-561, 562)

Opis stanu
faktycznego

2.4.2. W 2012 r. Wójt wydał dwie decyzje, o których mowa w art. 54 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej ogółem pięciu osobom. Decyzje te wydano na wniosek świadczeniobiorców, po przedłożeniu przez nich dokumentów potwierdzających posiadanie obywatelstwa polskiego, przeprowadzeniu przez pracowników OPS rodzinnego wywiadu środowiskowego i stwierdzeniu spełnienia przez ww. osoby kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*³⁵ oraz braku okoliczności, o których mowa w art. 12 tej ustawy³⁶, tj. zgodnie z przepisami art. 54 ust. 3 i 4 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*.

Decyzje te zawierały elementy wymagane przepisami art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*³⁷, tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie prawidłowej podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 372-374)

Na finansowanie kosztów wydawania przez Gminę decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej Wojewoda nie przekazał w 2012 r. dotacji, również Gmina nie wystąpiła do Wojewody o dotację na realizację tego zadania. Wójt wyjaśnił, że kilka lat wcześniej Wojewoda przyznawał dotację na ten cel w kwocie ok. 100 zł. Zazwyczaj była zwracana, z uwagi na brak wniosków o potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W ostatnich latach

³⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

³⁶ dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny, wskazującą, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe, w szczególności w przypadku posiadania znacznych zasobów finansowych, wartościowych przedmiotów majątkowych lub nieruchomości.

³⁷ Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

Wojewoda zaprzestał przyznawania z własnej inicjatywy dotacji na to zadanie, a brak wnioskowania o sfinansowanie kosztów wydawania w 2012 r. decyzji o potwierdzenie ww. prawa wynikał z przeoczenia Wójta.

(dowód: akta kontroli str. 7, -8, 10-11, 268, 399)

Skarbnik Gminy wraz z Kierownikiem OPS w trakcie kontroli NIK oszacowały koszty realizacji ww. zadania na kwotę 101,30 zł.

(dowód: akta kontroli str. 550)

Według wyjaśnień Kierownika OPS, w celu pozyskania środków na realizację ww. zadania, w dniu 14 stycznia 2013 r. OPS zwrócił się do OUW o zwiększenie planu dotacji na 2013 r. w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85195 – pozostała działalność, § 2010 o kwotę 200 zł.

(dowód: akta kontroli str. 546-548)

W dniu 22 lutego 2013 r. Wójt upoważnił Kierownika OPS do załatwiania spraw i wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

(dowód: akta kontroli str. 377)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Decyzją Wójta nr OPS 5023/2/12 z dnia 26 października 2012 r., potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej czterem spokrewnionym świadczeniobiorcom w okresie od 26 września 2012 r. do 23 stycznia 2013 r., tj. 120 dni, co było niezgodnie z przepisami art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który stanowi, że ww. prawo, ustalone decyzją Wójta, przysługuje na okres 90 dni od dnia określonego w decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 372, 374)

Wójt wyjaśnił, że przyznanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na okres dłuższy niż określony ww. przepisem było następstwem omyłki pisarskiej, gdyż zamiast okresu potwierdzenia prawa do ww. świadczeń – od 26 października 2012 r. do 23 stycznia 2013 r., wpisano – od 26 września 2012 r. do 23 stycznia 2013 r. Potwierdzeniem zaistnienia omyłki pisarskiej w decyzji jest fakt, iż wniosek o jej wydanie oraz wywiad środowiskowy przeprowadzono w dniu 26 października 2012 r. Wójt ponadto wyjaśnił, że wskazany w decyzji okres uprawniający do świadczeń przez 120 dni nie spowodował, że osoby wskazane w decyzji korzystały ze świadczeń sfinansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w okresie od 26 września 2012 r., ponieważ wnioskodawczyni odebrała decyzję i posługiwała się nią od 26 października 2012 r. do 23 stycznia 2013 r., tj. przez 90 dni.

(dowód: akta kontroli str. 375-376)

Wniosek o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wpłynął do OPS w dniu 26 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 376)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Sprawozdawczość budżetowa

Opis stanu faktycznego

Badaniem w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzenia sprawozdań budżetowych, objęto sprawozdanie kwartalne o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami Rb-50 za IV kwartał 2012 r.

Zgodnie z obowiązkiem określonym w § 11 ust. 5 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*³⁸, jednostki organizacyjne bezpośrednio realizujące zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami tj. Urząd oraz OPS sporządziły sprawozdania jednostkowe odpowiednio 11 stycznia 2013 r.³⁹ i 28 stycznia 2013 r. i przekazały je Wójtowi z zachowaniem terminu (31 stycznia) określonego w załączniku nr 44 do tego rozporządzenia. Realizując obowiązek ustalony w § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia, w dniu 31 stycznia 2013 r. sprawozdania te sprawdzono pod względem formalno-rachunkowym.

Sprawozdania jednostkowe oraz sprawozdania zbiorcze Rb-50 sporządzono oddzielnie dla dotacji i wydatków, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 28 do rozporządzenia w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*, według poszczególnych dysponentów środków budżetu państwa przekazujących dotacje, w szczególności: dział, rozdział, paragraf, z zsumowaniem kwot wyszczególnionych w rozdziałach, tj. zgodnie z przepisami § 11 ust. 1 i 2 i § 12 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia. Sprawozdania Rb-50 zarówno jednostkowe jak i zbiorcze, zostały sporządzone w sposób czytelny i trwałe, podpisane na każdym formularzu przez uprawnione osoby (Wójta i Skarbnika oraz Kierownika OPS i Głównego Księgowego OPS) oraz opatrzone pieczęciami z imieniem i nazwiskiem osób podpisujących, co odpowiadało wymogom § 10 rozporządzenia w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*.

(dowód: akta kontroli str. 124-135, 136-142, 156-175)

Objęte badaniem sprawozdania jednostkowe Urzędu i sprawozdania zbiorcze sporządzono rzetelnie. Wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu kwoty dotacji planowanych (przyznanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami) ogółem 1 079 245 zł⁴⁰, oraz dotacji otrzymanych od dysponentów na ten cel w 2012 r. (po uwzględnieniu dokonanych zwrotów) - 1 054 088,88 zł⁴¹, planowanych wydatków na ww. zadania realizowane w Urzędzie - 408 627 zł⁴² i ich wykonanie w 2012 r. - 408 625,41 zł⁴³, jak również kwoty dotacji i wydatków wykazane w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej, były zgodne z ewidencją księgową Urzędu. Dane wykazane w zbiorczych sprawozdaniach Rb-50 dla Gminy⁴⁴, były zgodne z wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych (Urzędu i OPS).

(dowód: akta kontroli str. 124-135, 136-142, 143-154, 155, 156-175)

³⁸ Dz. U. Nr 20, poz. 103, dalej: rozporządzenie w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*.

³⁹ Sprawozdanie o dotacjach wg poszczególnych dysponentów środków budżetu państwa (Wojewoda, Krajowe Biuro Wyborcze) sporządzono w Urzędzie, obie jednostki Urząd i OPS sporządziły sprawozdania o wydatkach.

⁴⁰ Dla Gminy, z tego: przez Wojewodę 1 078 243 zł i z KBW 1 002 zł.

⁴¹ Z tego: Wojewoda 1 053 086,88 zł i KBW 1 002 zł.

⁴² Z tego: z dotacji Wojewody 407 625 zł i z KBW 1 002 zł.

⁴³ Z tego: z dotacji Wojewody 407 623,41 zł i z KBW 1 002 zł.

⁴⁴ KBW: dotacje plan i wykonanie 1 002 zł; wydatki plan i wykonanie 1 002 zł; Wojewoda dotacje plan 1 078 243 zł, wykonanie 1 053 086,88 zł; wydatki plan 1 078 243 zł, wykonanie 1 053 086,88 zł.

W dniu 5 lutego 2013 r. zbiorcze sprawozdanie Rb-50 przesłano dysponentom środków budżetu państwa przekazującym dotacje (Wojewoda i Krajowe Biuro Wyborcze) oraz do wiadomości Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Opolu i Delegaturze Najwyższej Izby Kontroli w Opolu, co było zgodne z wymogami określonymi w § 12 załącznika nr 39 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej i załączniku nr 44 do tego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 176)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Płatności i dotacje celowe na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. Gmina realizowała 10 projektów współfinansowanych ze środków europejskich, dla których wydatki całkowite według umów wynosiły (perspektywa 2007-2013) 14 415 223 zł, z tego ze środków: Unii Europejskiej – 9 019 578 zł (tj. 62,6%), budżetu państwa – 103 447 zł (tj. 0,7%) oraz własnych Gminy – 5 292 198 zł (tj. 36,7%).

Powyższe projekty realizowane były w ramach:

- 1) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013– jeden projekt - *Przebudowa drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych ul. Diamentowej w Straduni*;
- 2) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – cztery projekty - *Z indywidualizacją ku zdobyciu wiedzy, Wyrównanie szans edukacyjnych kluczem do sukcesu uczniów z Gminy Walce, Przedszkolak z tradycją oraz Aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych w Gminie Walce*;
- 3) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – dwa projekty: *Zagospodarowanie i utworzenie miejsca rekreacji we wsi Dobieszowice* oraz *Zagospodarowanie placu w Brożcu*;
- 4) Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczypospolita Polska – dwa projekty- *Zabytki w otoczeniu przyrody pogranicza polsko-czeskiego* oraz *Jubileusz 10-lecia współpracy gmin partnerskich Walce-Mala Moravka*;
- 5) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – jeden projekt – *Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach porządkowania gospodarki ściekowej na terenie gminy Walce*.

Wydatki na realizację ww. projektów w 2012 r. wyniosły ogółem 3 672 572 zł (tj. 25,5% ogólnej wartości projektów), w tym ze środków: Unii Europejskiej 861 062 zł (23,4%), budżetu państwa 41 114 zł (1,1%) i własnych Gminy 2 770 396 zł (75,5%).

Wszystkie realizowane w 2012 r. projekty z udziałem środków europejskich dotyczyły zadań własnych Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 344-346)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 o NIK, wnosi o zapewnienie prawidłowego obliczania należnych Gminie środków dotacji na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 22 marca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Marzanna Wierzbicka
doradca techniczny

.....
podpis

.....
podpis